

ה"ת 52227/12/22 - היחידה הארצית לאכיפה דיני התכנון ובניה, באמצ' נגד מ.פ. עיסאווי למסחר בע"מ, פארוק מוסטפא, באמצ'

בית משפט השלום בירושלים

ה"ת 52227-12-22 מ.פ. עיסאווי למסחר בע"מ ואח' נ' לאכיפה דיני התכנון ובניה
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת יעל ענתבי שרון
המבקשת
היחידה הארצית לאכיפה דיני התכנון ובניה
באמצ' ב"כ עו"ד לילך שלום
נגד
משיבים
1. מ.פ. עיסאווי למסחר בע"מ
2. פארוק מוסטפא
באמצ' ב"כ עו"ד סאמי ארשד

החלטה

בקשה למכירת תפוס.

א. רקע

1. לפני בקשה למכירת תפוס, לפי סעיף 38 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] תשכ"ט-1969 (להלן: "הפקודה").

2. בלילה שבין 20.12.22 ל- 21.12.22 נתפס על ידי פקחי המבקשת רכב מסוג באגר שמספרו 71265 (להלן: "התפוס" או "הבאגר") בשכונת עיסאווי בירושלים. לעמדת המבקשת, תפיסת הבאגר נעשתה במסגרת חקירה פלילית נגד שימוש אסור (ראה רישא לתגובה מיום 27.12.22) בניגוד לסעיף 243(ד) לחוק התכנון והבניה התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק").

3. המשיבים עתרו לשחרור התפוס. ביום 28.12.22 התקיים דיון בבקשתם. לאחר שמיעת טענות הצדדים ובשים לב לעובדה כי לא הייתה זו הפעם הראשונה בו נתפסו רכבי המשיבים בנסיבות דומות, נקבע כי הבאגר ישוחרר לידי המשיבים כנגד הפקדת סך של 25,000 ₪ במזומן או ערבות בנקאית בתוקף ל-12 חודשים וכן ערבות צד ג' בסך של 30,000 ₪ בתוקף ל-12 חודשים. נקבע כי סכום זה ישמש כערובה לכך שהמשיבים ימנעו מביצוע עבירה לפי סעיף 243(ד) לחוק למשך 12 חודשים. עוד נקבע כי אם תבוצע עבירה, רשאית המבקשת לעתור לחילוט ההפקדה, בנוסף לכל הליך. באותה החלטה, בין היתר, נדחתה טענת המשיבים כי יש משקל לאי הגשת כתב אישום עד עתה לאור הבהרת

המבקשת כי הנושא עודנו מצוי בהליכי חקירה וכי אף קיימת אפשרות להטלת קנס מינהלי לאחריה, ככל שיבקש הנאשם שלא לשאת בתשלום, יוכל להגיש בקשה להישפט ויישפט על ביצוע העבירות המיוחסות לו בהליך פלילי. בקשה לעיון חוזר בתנאי השחרור- נדחתה (ראה החלטה מיום 29.12.22).

4. במסגרת הבקשה דנן, עותרת המבקשת למכירת הבאגר, לפי סעיף 38 לפקודה. המבקשת חזרה על כך שהבאגר נתפס כחלק מחקירה פלילית כנגד המבקשים, המתנהלת בחשד לביצוע עבירה של שימוש אסור במקרקעין, בניגוד לסעיף 243 (ד) לחוק, שעניינו הפעלת מוסך ואתר לטיפול בפסולת בניגוד לייעוד המקרקעין וללא היתר.

ב. עיקרי טענות הצדדים

5. בבקשה צוין כי המשיבים לא הפקידו את הערובה. נטען כי עלויות אחסנת התפוס והטיפול בו גבוהים, ערכו של התפוס יורד וכי המשיבים הבהירו כי אין בכוונתם להפקיד את הערובה בהתאם להחלטת ביהמ"ש. נטען כי בסעיפים 34 ו-38 לפקודה מוסדרת סמכותו של ביהמ"ש ליתן צו בדבר האופן בו ינוהל התפוס, בין היתר, באמצעות מתן הוראה בדבר מכירתו. לפיכך התבקש ביהמ"ש להורות על מכירת התפוס והעברת הבעלות בו לידי הקונה או השמדתו בהיעדר קונה.

6. המשיבים מתנגדים לבקשה. לטענתם, התפוס נתפס מבלי שננקטו על ידי המשיבה הליכים פליליים ומבלי שהוגש נגדם כתב אישום. נטען כי התפוס אינו דרוש למשיבה בהליך הפלילי וכי המשיבה מונעת מטעמים זרים. נטען כי ככל שהתפוס לא דרוש להליך הפלילי יש להורות על שחרורו ללא תנאי. לטענת המשיבים, מכירת תפוס מתבצעת רק לאחר שבית המשפט הרשיע בעבירה פלילית והחליט על חילוט המוצגים או הכלים ששימשו לעבירה. נטען כי היות שאין החלטה על חילוט התפוס יש להורות על שחרור ללא תנאי. המשיבים טוענים כי לא נשאו בסכום העירבון משום שאין ביכולתם לעמוד בתשלום זה. במסגרת תגובתם, ביקשו להורות על שחרור התפוס לידיהם. נטען כי המשך תפיסת הבאגר היא "ללא תכלית".

7. המבקשת, בתגובתה לתגובת המשיבים, טענה כי מטרת התפיסה היא מניעת ביצוע עבירות עתידיות, תכלית התואמת את מטרות התפיסה כפי שהובהרו בבש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו"] (12.3.06). נטען כי היות שאין מדובר בחילוט לפי סעיף 39 לפקודה, המכירה לא תלויה בהליך פלילי או הרשעה. עוד נטען, כי לאור עלויות אחסנת התפוס ועלויות הטיפול באחסנתו, כמו גם ערכו היורד של התפוס, אין טעם להותיר את התפוס במגרשי המבקשת ומנגד אין אפשרות לשחרור התפוס ללא תנאי.

ג. דיון והכרעה

8. בבש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו"] (12.3.06), עמד ביהמ"ש העליון

(כב' השופטת פרוקצ'יה) על שלוש התכליות העיקריות העשויות להצמיח מקור לתפיסת חפץ- האחת- תפיסה לצורך מניעה, השנייה- תפיסת חפצים לצורך חילוטם והשלישית- תפיסת חפץ לצורך הצגת בבית המשפט.

9. בכל הנוגע לתכלית התפיסה לצורך מניעה, נקבע כי : " אחת המטרות העיקריות לתפיסת חפץ בידי המשטרה נועדה למצב בו קיים יסוד סביר להניח כי באותו חפץ "עומדים לעבור עבירה". תכלית זו היא, ביסודה, מניעתית, ונועדה להקשות על העברין המיועד להוציא מן הכוח אל הפועל את תכניתו הפלילית.... ביסוד התכלית המניעתית טמון אינטרס ציבורי למנוע, או להקשות באופן ניכר על העברין את מימוש זממו הפלילי באמצעות שלילת החפץ המיועד לשמש אמצעי בביצוע העבירה. סמכות זו היא אמצעי אחד מני רבים במלחמת אכיפת רשויות החוק בפשיעה".

10. באשר לקיומה המתמשך של עילת התפיסה נקבע כי יש לשקול, במסגרת מאזן השיקולים , בין היתר, את "שלב ההליך הפלילי, בנקודת הזמן הרלבנטית, אם מדובר בחקירה, מה סיכוייה להבשיל לכתב אישום ולמשפט". בהקשר זה צוין כי- "כך למשל, אם הנכס נתפס למטרה מניעתית, ואין התפתחות ממשית בחקירה מזה זמן, עשוי להיות כי החשש לשימוש בחפץ למטרת ביצוע עבירה עתידית ייחלש באופן ניכר, ועמו יישמט הבסיס המתמשך לתפיסה...".

11. במקרה הנדון הבהירה המבקשת כי מטרת התפיסה היא לצרכי מניעה ולא לצרכי חילוט או הצגתם לבית המשפט. עוד הבהירה כי הליכי החקירה מצויים בעיצומם. כפי שצוין בהחלטה שניתנה בהליך זה ביום 28.12.22, אין מדובר בפעם הראשונה בו נתפסו רכבים המשמשים את המבקשים במקום. צוין כי בהליך שהתקיים מספר חודשים קודם לכן (מאי 2022- ה"ת 36636-05-22) נדונה בקשה לשחרור שני רכבים תפוסים. באותו מקרה נקבע כי קיים חשד סביר למעשים המיוחסים למשיבים וכי קיים חשש מבוסס כי לו ישוחררו התפוסים, ימשיכו וישתמשו בהם לצורך הפעלת אתר פסולת במקרקעין וכי יש צורך בהרחקת התפוסים לשם מניעת עבירות עתידיות. באותו מקרה הורה ביהמ"ש על שחרור התפוס תמורת הפקדה והתחייבות. התפוסים שוחררו, אולם מספר חודשים לאחר מכן נתפס הבאגר הנדון בהליך דנן, כאשר המבקשים לא חלקו על כך (לצרכי קביעת תנאי החזרת התפוס) כי המשיכו להפעילו במקום לשם קיום עסק שאינו תואם את ייעוד המקרקעין.

12. מצב הדברים לעת עתה הוא כי מתנהלת חקירה צופה פני הליך פלילי בכל הנוגע לעבירה של שימוש אסור במקרקעין בניגוד לסעיף 243 (ד) לחוק וכי קיים חשד סביר והצדקה לתפיסה- חשש כי לו ישוחרר התפוס ישמש לביצוע עבירות עתידיות. במצב דברים זה אף נקבעו בהחלטה מיום 29.12.22 תנאים לשחרור התפוס, תוך איזון בין הצורך בתפיסה לבין היקף הפגיעה בזכות הקניין של המשיבים. אלא שהמשיבים נמנעו מקיום התנאים.

13. סעיף 38 לפקודה מורה כך:

" **היה החפץ בעל חיים או מצרך שעלול להתקלקל, בין בגלל טיבו המיוחד ובין מסיבה אחרת, ולא ניתן עליו צו לפי סעיף 34, רשאי בית משפט השלום, על-פי בקשת שוטר מוסמך או אדם התובע זכות בחפץ, לצוות שהחפץ ימכר במכרז פומבי או במחיר המקובל באותו יום; דמי המכר יוחזרו לאדם שמידיו נלקח החפץ, אולם אם תוך המועדים שנקבעו על פי סעיף 35 הוגש משפט נגד אדם על עבירה שעבר בחפץ שנתפס או לגביו, ינהגו בדמי המכר כפי שיורה בית המשפט".**

14. בפסיקה קבע כי חובתה של המדינה לדאוג לשמר ערכו של חפץ אשר נתפס על ידה ואין נפקות לשאלה, האם הטוען לזכויות בנכס מוכן או אינו מוכן לשתף פעולה בשמירה על ערכו (ראה רע"פ 7600/08 אברם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (7.4.09) ובש"פ 10015/07 אביטל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (23.12.2007)).

15. ברע"פ 7600/08 לעיל נקבע כי החזקת החפץ לצורך התכליות המנויות בסעיף 32 לפקודה מטילה על המדינה את " האחריות לשמור על ערכו הכלכלי של התפוס. הנחה זו מתבקשת כל אימת שמאן שהוא שומר בחזקתו נכס השייך לאחר. במיוחד כך, כאשר המדינה היא זו המחזיקה חפץ של אחר, אשר הגיע לידיה שלא בהסכמת הבעלים, וכחלק מהליך פלילי המתנהל על ידה. חובת השמירה על ערך הנכס התפוס קשורה קשר הדוק לזכות הקניין של הבעלים של החפץ (פרשת לרגו, שם) ויש להמעיט ככל הניתן בפגיעה בזכות זו, בהיותה זכות בעלת מעמד של זכות חוקתית, הנגרמת באמצעות התפיסה (בש"פ 10015/07 אביטל נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 23.12.07) (הנשיאה ביניים); בש"פ 6817/07 מדינת ישראל נ' סיטבון (לא פורסם, 31.10.07) (השופט ארבל). חובה זו מוטלת על המשטרה מכח מעמדה כרשות ציבורית, החייבת לנהוג באחריות ובהגינות כלפי האזרח. היא נובעת מן האפשרות שהנכס יוחזר לבעליו בלא שיפתח משפט; היא מחייבת ציפייה של האפשרות כי הנכס ישמש כראייה במשפט, אשר בסופו של דבר בעליו יזוכה בדין והנכס יוחזר אליו. קיימת אף אפשרות כי אם יורשע, הנכס יחולט לזכות המדינה. יתר על כן, אין להוציא מכלל אפשרות כי החפץ התפוס שנלקח מידי החשוד שייך לצד שלישי שאינו קשור כלל להליך הפלילי. בכל אחד ואחד מהמצבים הללו קיימת חובה לשמור על ערך הנכס כשהוא בידי המשטרה ולהבטיח מפני פגיעה בו. חובה זו קיימת במלוא תוקפה גם כאשר מסיבה כזו או אחרת, מי שהנכס נתפס מידי אינו מעוניין בשמירת ערכו, או אינו מוכן לשתף פעולה בנקיטת אמצעים הנדרשים לצורך השגת מטרה זו, כמו במקרה שלפנינו".

16. במקרה דנן, יש לדחות את טענת המשיבים לפיה מכירת תפוס מתבצעת רק לאחר שבית המשפט הרשיע בעבירה פלילית והחליט על חילוט המוצגים או הכלים ששימשו לעבירה. במקרה הנדון כאמור, התפיסה לא בוצעה למטרת חילוט אלא לשם תכלית מניעתית. אמנם, לא ניתן לתפוס חפץ לגביו קיים חשד שעתיד לשמש לביצוע עבירה, אלא כאשר ההליך הפלילי צופה פני עתיד, אולם במקרה זה מדובר בתפיסה במסגרת חקירה העשויה להבשיל להגשת כתב אישום. המשיבים לא הפקידו את הכספים לשם שחרור התפוס בהתאם לתנאים שנקבעו בהחלטה מיום 28.12.22. יש ממש בטענת המבקשת (עליה לא חלקו המשיבים לגופה בתגובתם) כי ערכו של הבאגר יורד וכי עלויות אחסנתו גבוהות. לפיכך, יש מקום להיעתר לבקשה.

17. לאור הטעמים שפורטו בהחלטה מיום 28.12.22, לא מצאתי בסיס להיעתר לבקשת המשיבים ולהקל בתנאי השחרור וההפקדה.

18. ככל שלא יוגש כתב אישום בחלוף שישה חודשים ממועד התפיסה, למבקשים תהיה האפשרות לפעול, בהתאם להוראות סעיף 35 לפקודה.

19. התוצאה היא אפוא, כי דין הבקשה להתקבל. אני מאשרת את מכירת הבאגר למרבה במחיר.

20. המבקשת תגיש הודעה עדכון מסודרת לאישור בית המשפט ובה תפרט את הליך המכירה המדויק שבדעתה לבצע - לשם מתן אישור בית המשפט.

ניתנה היום, ה' אדר תשפ"ג, 26 פברואר 2023, בהעדר הצדדים.